לב א מיי׳ פט״ו מהל׳ שנת

לג ב טוש"ע ה"ח סי שסו

לעזי רש"י

קוייט"י [קויי"ט]. סירה קטנה.

:סעיף ב בהג"ה סעיף כ בטג ט. לד ג מייי פי״ד מהלי שבת הלכה ית:

ר' יהודה אומר עמוקה עשרה "ואין גבוהה

עשרה מטלטלין מתוכה לים אבל לא מז

הים לתוכה מ"ש מן הים לתוכה דלא דקא

מטלטלין מכרמלית לרה"י מתוכה לים גמי קמטלטל מרשות היחיד לכרמלית אלא

לאו אחודה וש"מ ייכחו בכרמלית לא גזרו

ש"מ אמר רב הונא יהני יביצאתא דמישן

אין מטלטלין בהן אלא בארבעה ולא אמרן

אלא שאין בפחות משלשה ארבעה אבל יש

בפחות מג' ארבעה לית לן בה ואי מלינהו

קני ואורבני לית לן בה מתקיף לה רב נחמן

ולימא גוד אחית מחיצתא מי לא ¤תניא ר'

יוםי בר' יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר ובראשו מרסקל וזרק ונח על גביו חייב אלמא

אמרינן גוד אחית מחיצתא ה"ג נימא גוד

אחית מחיצתא מתקיף לה רב יוסף ולא

שמיעא להו להא דאמר רב יהודה אמר רב

ומטו בה משום רבי חייא ותני עלה יוחכמים

פוטרין אמר ליה אביי ואת לא תסברא

והתניא יעמוד ברה"ר גבוה עשרה ורחב ד'

ואין בעיקרו ד' יוש בקצר שלו ג' וזרק ונח

על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית

מחיצתא הכא גמי גוד אחית מחיצתא מידי

איריא התם הויא ליה מחיצה שהגדיים

בוקעין בה הכא הויא לה מחיצה שאין

הגדיים בוקעין בה א"ל רב אחא בריה דרב

אחא לרב אשי גבי ספינה נמי הא איכא

בקיעת דגים א"ל בקיעת דגים לא שמיה

בקיעה ומנא תימרא ידבעא מיניה רבי

מבלא ©מרבין מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה וא"ל אין מחיצה תלויה מתרת

ל) [לקמן קמל.], כ) [ב"ב עג.], ג) לעיל דף ה: עירובין לג.; ד) עירובין יב ודף טו: ודף ממ. ודף פו:, ה) [ל"ל ממר ד"ה ולין, ל"ל למר ד"ה ולין,

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד"ה אבל לא וכו' ואין גבוה י' נמי דוקא: (ב) ד"ה מידי איריא וכו' דמיימי רחיה מדתבי וחכמים כל"ל והד"א עם ד"ה משום: (ג) תום' ד"ה הני וכו' דאי הוי מקום ד' הוא דהויא כרמלית:

גליון הש"ם

גם' ויש בקצר שלו ג'. ע' עירונין ד' לג ע"ל תוס' ד"ה וכלכלה:

רב נסים גאון

הויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה. עיקר דילה במסכת כלאים פרק ד' מחיצת הקנים אם אין בה קנה לחברו ג' טפחים כדי . שיכנס הגדי הרי זו מחיצה. שיכנס הגדי הרי זו מחיצה. ובתוספתא בפרק (ג') כל שהוא פחות מג' צריך שלא יהא בין קנה לחברו ג' טפחים כדי שלא יכנס הגדי דלאלד עלי אז והנה מוכח מזה] כל מחיצה שהגדיים בוקעין בה אינה מחיצה. ומשכחת לה בפרק אחד מן עירובין [דף יד].

רבינו חננאל יהודה אומר עמוקה ואינה גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים מוזכה לים אבל לא כן הים לתוכה. ואוקימנא להאי דתני מטלטלין מתוכה לים על חודה של ספינה שהן . דפני הספינה, וש״מ כוחו בכרמלית לא גזרו רבנן. **פי׳** . עמוקה י' ואינה גבוהה י'. למוקה יד האינה גבוההיי, כגון שנשתקעו מחיצותיה בים וכשאתה מודד עומקה של ספינה מבפנים הויא [יי] טפחים ופעמים יותר. אבל משפת הים ולמעלה עד משפת הים ולמעלה עד שפת הספינה, כיון שנשתקעו מקצת מחיצותיה בים לא הוי גבוהה " ונמצאת הספינה רח"י והים כרמלית. לפיכך הוצאה מן הספינה דרך כחו לא גזרו רבנן אבל להכניס דלא אפשר דרך כחו לא שרו. ירושלמי א״ר אבין למה מן הים לתוכה אסור, מפני הסכנה. אמר רב הונא הני מטלטלין בהן אלא בד׳ אמות. פי׳ ביצייתא, ספינות קטנות העשויות לתשמיש . הגדולות, כי כשבאות להיכנס בנמל מהלכות להיכנט בנמל מהלכחו לפניה ורואין הקלו המים אם לאו, ואם רואין כי קלו המים משליכין העוגין בים שהן ברזילים [גדולים] ומעמידין אותה שם. ועוד ומעמידין אותה שם. ועוד עשויות לצאת בהן בני הספינה ליבשה וליכנס בהן ולטעון ולפרק האנתיקי שבה, ומתוך שהן קלות ומהלכות על ביצת המים לפיכך הם נקראות ביצייתא. מישן, שם מקום. וגרסינן בהמוכר את הספינה מכר את ביציית, סומכוס אומר מכר את הדוגית, ואמר רבא ביצית ודוגית חדא מלתא היא. ומפני שמישן הוא מקום אגמי מים, עושין ביציית להלך בהן באגמים להן דפנות שהן . וקרקעיתה מחיצותיה. עשויה נסרין נסרין וביניהן חלל ומי הים והנהר נכנסין ושבין, ועושין אותה כך

מחוכה לים. דרך דופנותיה כגון שופכין כדמפרש ואזיל דכחו בכרמלית לא גזרו: אבל לא מן הים לחוכה. דאין תשמיש מן הים לתוכה דרך דפנות שאם ימלא וישליך על הדפנות ירדו לקרקעית הספינה ולהכי נקט עמוקה י' דאי אינה עמוקה י' היא גופה כרמלית ומטלטל להדיא אף מן הים לתוכה. ואין גבוהה נמי (ה) י׳ דוקא נקט דאי גבוהה י׳ מותר לטלטל מן הים לתוכה דמכרמלית לרה"י דרך מקום פטור קא מטלטל דלריך להגביה את ידו למעלה מי׳ ואע"ג דברשות דאורייתא מרה"ר לרה"י מיחייב בכה"ג (לעיל דף ו.) כרמלית מיהא דרבנן היא ולא גזור: אלא לאו אחודה. שופך שופכים על מודה והן יורדין דרך דפנותיה לים: בילחתה. ספינות קטנות וקלרות מלמטה עד כחודו של סכין שקורין קוייט"י: אין מטלטלין בסוכן. דלאו רה"י נינהו שאין ברחבן ארבעה מלמטה לפיכך אין מחילותיהן מחילות: ולא אמרן אלא. בשקלה שלהן גבוה שלשה שאין רחב ד' למטה בעוד שלא הגביה ג' מקרקעיתו ואפי' יש ברחבו י׳ גובה לא משתרי דכיון דתחתונות לאו מחילה נינהו הוה ליה תלויה: אבל יש בפחות מג' גובה רוחב ד'. שעד שלא הגביהו ג' הרחיבו ד' הרי הן כמי שקרקעיתן עולה עד כאן ומחילותיהן מחילות: י אורבני. ערבה דקה: ואי מלינהו. עד מקום רחבן הרי הן כשרות לטלטל אם יש משפת רוחבן ולמעלה י: ולימא גוד אחית. מכנגד מדת רחבן העליון ולמטה

כאילו הן יורדות עד הקרקע מבחוץ:

טרסקל. אין עמוק י' ואנו מודדים

לו גובה י' שמדת הקנה עולה לו

בגובהו והקנה אין רחב ארבעה אלא

שאנו אומרים במחיצות הטרסקל גוד

עמוקה. הספינה: עשרה. לתוכה דהוה רשות היחיד: ואין גבוהה.

שפתה י' מן המים כגון שמשוקעת במים מכובד משאה: מטלטלים

אחית ונמצאו מקיפות את הקנה והוו להו היקף המחילות מן הקרקע ולמעלה לשוייה ראשו רה"י ואם זרק מרה"ר ונח על גביו חייב: ומטו בה. יש שמטין בדבר להכריע ולומר שר׳ חייא אמר: וחכמים פוטרין. אלמא לא אמרי׳ גוד אחית להתיר מחילה תלויה: ואם לא חיסברא. דאמרי כה"ג: ואין

בעיקרו. רחב ד': ויש בקלר שלו ג'. אותו קלר של עיקרו שאינו רחב ד' יש בו גובה ג' והיינו רבותה דליכה למימר לבוד ממקום שכלה רחבו לקרקע אפ״ה הוי רה״י: דאמרי׳ גוד אחים מחילה. סביב מחילותיה מכנגד רחבה ולמטה כאילו הוא כולו שוה: ה"ג. בביליתה דמישן נמי נימה גוד החית: מידי היריה התם כו'. כולה אביי אמר לה לרב יוסף דהא דמייתי ראיה (כ) וחכמים פוטרים כלום ראיה היא לכאן הא דטרסקל דקפטרי רבנן: משום דהויא מחילה שהגדיים בוקעין בה. מלמטה בארך תחת מחיצות הטרסקל שהם פשוטות להלן מן הקנה לכל לד ובקיעת גדיים מעכבת מלמימר גוד אחית שהרי עוברין תחתיה אבל בספינה ליכא בקיעת גדיים שאין לך עובר תחתיהן וכן בעמוד אין דרך להתחכך בו ולעבור תחת שיפועו שאינו אלא מעט: בקיעת דגים לא שמה בקיעה. לפי שאינן נראין: בחורבה. שדרך להיות בה מחילות שנפלו תחתיהן וקיימות מלמעלה ותלויות: מהו שחסיר. לטלטל בחורבה שלא תהא כפרוצה לרה"ר: 636

רבנן עליה דרבי יוסי ברבי יהודה לא מצי לאקשויי אמאי הא חנן בפ' כילד משתתפין (עירובין דף פו:) גזוזטרא שהיא למעלה מן המים אין ממלאין הימנה אא"כ עשו לה מחיצה י' מה לריך מחיצה י' בלא מחיצה י' מסגי שוכמו בטרסקל דדוקא על גביו חשיב ליה ר' יוסי ברבי יהודה רה"י אבל למטה לא דלהכי לא אהני גוד אחים של לי נמי הא דבעינן גבי גזווטרא מחיצה י' היינו לטלטל אבל לזרוק לא בעי מחילה י' כמו בטרסקל והכא הכי פריך לימא גוד אחית דכי היכי דא״ר יוסי בר' יהודה גוד אחית כשאין שם מחילה י' למיהוי רה״י להתחייב ה״נ בספינה שיש שם מחילה י' אית לן למימר גוד אחית אף לטלטל: ויש בקצר שאו ג'. פי׳ בקונט' גבוה ג' מן הארץ™ וקשה דאם הוא דק הרבה כמו קנה הוי כמו טרסקל ומבטלי בקיעת גדיים גוד אחית ונראה לר"י דהאי בקלר שלו ג' היינו שיש בעובי הקצר ג'יה דכיון שיש בעובי הקצר ג' ולמעלה רחב ד' שייך ביה גוד אחית'ש: ומנא תימרא דבעא מיניה ר' מבלא בו'. וא"ת אמאי לא פשיט טפי ממחני׳ דכילד משחתפין (שם פו:) גוווטרא שהיא למעלה מן המים וכו׳ דמשחרי במחילה⁻ דלמעלה ואור״י דאי ממחניחין ה״א

מחיצה תלויה מתרת במים כרב ואע״פ שהגדיים בוקעין בה, אלמא בקיעת דגים לאו שמה בקיעה ואין מחיצה תלויה מתרת בחורבה, כרבא בלחי שהגביהו מן הקרקע דהויא מחיצה שהגדיים בוקעין בה.

דה"ה אף בשאר מחיצות שאינן של מים מתרת מחיצה תלויה ולהכי מייתי מרבי טבלא דמפרש הטעם קל הוא שהקילו חכמים במים:

רבי יהודה אומר עמוקה י' ואין גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים. וא"ת היכי מייתי סייעתא מדרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליהא ואור״י דבהא לא פליגי אלא בעמוקה י׳ וגבוה י׳ב דרבנן סברי דמכרמלית לרה"י דרך מקום פטור אסורג אע"ג דרשויות דרבנן

ור׳ יהודה שרי™ אבל בעמוקה י׳ ואינה גבוהה י׳ לטלטל מתוכה לים לא פליגי עליה רבנן הוהכי איתא בתוספתא [פי״א ה״ח] לספינה שבים גבוהה י׳ ועמוקה י׳ אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה בי יהודה אומר אם עמוקה י׳ ואין גבוהה י׳ כו׳ וה״ק כ׳ יהודה בעמוקה י' וגבוהה י' לא מבעי' דמותר לטלטל טלטול גמור הואיל ודרך מקום פטור קא מטלטל אלא גם באינה גבוהה י' יש תקנה לטלטל כגון ע"י כחו כדמפרש הש"סי וקשה לר"י דהשתא לרבי יהודה שרי טלטול דרך מקום פטור ברשויות דרבנן ואפילו רבנן לא פליגי אלא בשאינו עושה הנחה במקום פטור ובפרק כילד משתתפין (עירובין דף פו:) פריך להחליף דרך לזעירי דאמר אסור מקום פטור מכרמלית לרה"י ולזעירי השיא פלוגמא דרשב"ג ורבנו דפליגי בהא ומשני לה והשתא הא תנאי דהכא דלא כוותיה וי"ל דמ"מ הני תנאי דהתם כיון דמלי לאוקמי כוותי׳ מוקים להו: עמוקה י' ואין גבוהה י'. מהכח חין להקשות למ"ד לעיל מארעא משחינן דהכא מיירי בדליכא

זיז כל שהוא להיכירא: הני ביציתא דמישן. לפירש"י דמפרש שהן קלרות מלמטה" קשה דכי היכי דבטיל מדין רה"י משום דלית בהו ד' ה"נ ליבטיל מדין כרמלית כדאמר בפ"ק (דף 1.) דאין כרמלית פחותה מד' ואקילו בה רבנן מקולי רה"י דאי הוי מקום ד' (ג) כרמלית ואי לא מקום פטורי ועוד מאי פריך לימא גוד אחית מחיצה מה מועיל שיהא המחיצות מבחוץ כיון שמבפנים אין שם ריוח מקום ד' ולא ניחא

תשמישם ודופן הספינה שבקלר מבטל גוד אחית כמו חלוקה במחללת דלעיל ועוד למה לי מלינהו קני ואורבני אע"ג דלא מלאן כיון דיכול למלאות חשיב רה"י כדאמר בפרק חלון (עירובין דף עח.) משום דאי בעי מנח עליה מידי ומשתמש גבי מלאו כולו ביתידות' ונראה כפר"ח דביליתא הם ספינות הטנות העשויות להלך באגמים"א ועל שם"ב שמהלכות על בלעי המים קרי להו ביליתא"ג ויש להם דפנות וקרקעית העשויות נסרים נסרים"ד ויש חלל בין הנסרים והמים נכנסין שם ויושבין בה כמו במים והיא עשויה כך שאפילו תתהפך אינה נטבעת לעולם וקאמר רב הונא כיון שהיא פרולה דינה ככרמלית ואין מטלטלין בה אלא בד' ולא אמרו אלא בזמן שאין בין נסר לנסר חלל פחות מג' אבל אם יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' כלבוד דמי ואע"ג שהמים נכנסין בה לא חיישינן ונראה דל"ג שאין בפחות מג' ד' ואי מילא כל החלל קני ואורבני מותר לטלטל בכולה:

אלא

מתקיף לה רב נחמן. למה לך כולי האי לימא גוד אחים מחילחא מי לא תניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר וכו' אלמא רואין כאילו דופני הטרסקל יורדין עד עיקרו של קנה ה"נ רואין

כאילו דופני הספינה עקומין ומסבבין הנסרים ונמלאו הנסרים מחוברין: דורק וגח על גביו חייב. למאי דס"ד השתא דאין חילוק בין מחילה דמים לשאר מחילות וס"ד נמי דלא פליגי

האריך ריטב״א. 1. והיינו בטלט גמור. תוס׳ הרח״ש. ז. אחודה, דכחו בכרמלית לא גזרו. מוס' הכח"ש. אלמא דבגבוה עשרה הוא אלמא דבגבוה עשרה הוא דפליגי. מי הר״ן. П. ואינן רחבות ד' טפחים ולהכי לא הוי רה״י אלא ברמלית. מוס' הרמ״ש. כרמלית. מופי הקיים, 0. [ר]א"כ מקום פטור הוא ומשתמש בכולה. לשנ"ל. י. דאלמא כל שיכול להניח ולהשתמש בו ברוחב ארבע אפילו קודם הנחה חשוב כרה"י. רשב״ל. יא. לתשמיש הגדולות, כי כשבאות להיכנס בנמל מהלכות לפניה ורואין הקלו המים אם לאו ואם רואין כי קלו המים משליכין העוגין בים שהם ברזילים גדולים עשויות לצאת בהם בני הספינה ליבשה וליכנס עושין ביציית להלך בהן באגמים. תוס׳ יד. נתוס׳ ומחיצותיה וקר עשויין מנסרים. מהרש״א. טו. טו. ויעשה מהרק״ת, טו.ויעשה סביב הזיז דבר מועט. טביב ההיו דבר מועט. מוס׳ הרל״ש. ID. [ר]מודה ר׳ יוסי בר׳ יהודה דבעי עשרה, וההיא דספינה דהכא היינו על גבה והוה ס״ד דלא בעינז מחיצה

מוסף רש"י ביצאתא. הן ספינות ששוליהן חדים ואין בשוליהן רוחב ד' ולמעלה הן הולכות ומרחיבות הרבה ומחילמן גבוהות י' (ערובין לג:). דמישן. מישן נהר קטן וחין מהלכין בו אלא ספינות קטנות (רשב״ם ב״ב עג.). אין מטלטלין בהן אלא ד' אמות. דלאו רה״י נינהו, ואע"ג דגבוהים עשרה ורחב ומע"ג דגבוהים עשרה ורחבין ארבעה מלמעלה, הואיל ובשוליהן לא הוי ארבעה . (ערובין) **טרסקל. סל רחב ד'** (ערובין טרסקה. פנ לחב די (ערובין לג:). וזרק. מרה"ל, ונח על גביו חייב. שהיי זרק מרה"ל לרה"י, אע"ג דקנה אין לחב ד' הוי לה"י, חואיל ועליונו ד' דאמרינן גוד אחית

מוסף תוספות

א. דקתני רישא שאין מטלטלים אפי׳ מן מסלטלים אפי מן הספינה לים ומסתמא ר' יהודה לאפלוגי קאתי. ליטנ"6. ב. הוא דפליגי. ליסב לו. ב. וווא לבליגי. מוס׳ הלח״ש. ג. דאסור להחליף. ריטנ״א. ד. דמותר להחליף ה. [ו]הברייתא הזאת שהביא התלמוד כאן גים... ב. שון קצר ובתוספתא האי יינוד" . הביאה היכנס ולטעון ולפרק האנתיקי שבה. רכינו מנואל. יב. שהם קלות. מוס׳ הלא״ם, יג ומפני שמישן הוא מקום יייי . עשרה דרואיז כאילו דופני

אלא בתוך הספינה. מוס׳ הלח״ש, וֹד. ואפי׳ ג׳ קאמר. רטכ״ה, שאע״פ שיצא מתורת לבוד אמרינן גוד אחית מחיצתא. ליטנ״ה. וֹד. אבל אין בגובהו אלא